

◀▶☀ **Ochrana rostlin na zahrádce v lednu:**

Uvedený kalendářní přehled je použit s laskavým svolením autorů publikace:

Účinná ochrana zahradních plodin - Josef Horák, Jaroslav Rod, ([GRADA](#) – 2011)↓

◀▶ V lednu (stejně jako v prosinci) pravidelně **kontrolujeme uskladněné ovoce**. Skladovací prostory pravidelně větráme, hnilobami napadené plody ihned odstraňujeme a likvidujeme.

◀▶ V zimě máme dostatek času ke zhotovení hnízdicích budek pro ptactvo a k jejich umístění v sadu. Především se **snažíme přilákat sýkorky** a vytvořit pro ně zimní nocoviště, a to pomocí nově vytvořených budek anebo např. využitím použitých trubkových feromonových lapáků Etocap CP či odpadních umělohmotných rour, jejichž jeden otvor zaslepíme. Zhotovené dřevěné budky pro sýkorky by měly mít vnitřní rozměry 14 x 14 x 25 cm. Vletový otvor o průměru 3,2-3,5 cm je třeba umístit v horní třetině výšky přední desky a musí se nasměřovat k jihu nebo k východu. Budky zavěšujeme do výšky 2-3 m. V zimě také na zahradě nezapomínáme pomocí zhotoveného krmítka **přikrmovat i ostatní ptáky**. Sýkorky dávají přednost olejnatým semenům a kousku zavěšeného loje.

◀▶ Pravidelně i v lednu **kontrolujeme oplocení zahrad**, aby se do nich nedostala zvěř, a během celé zimy pak **studujeme odbornou literaturu a navštěvujeme školicí akce**.

▶◀☀ **Nutné práce na zahrádce v lednu:**

použité informace jsou čerpány: www.zahradkari.cz: ↓

▶◀ Leden jako měsíc hlubokého vegetačního klidu dopřává zahrádkářům ještě relativní odpočinek od intenzivní práce na zahrádce. Každý by si měl důkladně rozmyslet, co bude následující rok na své zahrádce pěstovat, s čím byl loni spokojen a čemu se naopak na zahrádce nedařilo. Nejprve, než budete obcházet obchody s osivem, prohlédněte zásoby z minulých let.

▶◀ Osivo si podržuje klíčivost i několik let. Např. cibule, pór - max. jen 2 roky, mrkev, petržel, čekanka, salát, špenát klíčí i po třech letech, košťálová zelenina, rajče, paprika asi 5 let a okurky a tykve až 10 let. Před nákupem si můžete klíčivost vyzkoušet na malém vzorku, pro orientaci stačí jen 10 semen, ty zanořte do vlhkého papíru na talířku a zakryjte tak, aby nevyschly. Za jeden až dva týdny na teplém místě budete vědět, jak na tom osivo je. Statistická chyba z malého vzorku pro hrubou orientaci není podstatná, neboť obvykle sejeme větší množství a sadbu přebíráme, nebo na záhonu jednotíme.

▶◀ Před výsevem se osivo doporučuje mořit, to je možné na sucho tak, že jej promícháte s přebytkem mořidla, které na sítku odstraníte, nebo při mokřém moření odvážené množství mořidla vmícháte do navlhčeného osiva, to pak necháte vyschnout a poté vyséváte. Žádné mořidlo není volně k dostání, je možné nakupovat jediné již namořené osivo (sáčky musejí být označeny). Pamatujte, že by se osivo mělo uchovávat v originálních obalech, zvláště pokud se jedná o vícevrstevné kovoplastové fólie a na místě, kde teplota nepřekračuje 12 °C.

▶◀ U sadby [brambor](#) nespolehejte jen na zásoby z vlastní sklizně, ale sadbu obměňujte, i relativně pěkná sadba může být zamořena virovými chorobami. O výběru [vhodných odrůd brambor](#) se dozvíte v samostatném článku, (je dostupný na www.zahradkari.cz → odborné informace → kalendárium → leden) vybírejte je především podle varných typů.

▶◀ Na zahrádce zaměřte svou pozornost na kontrolu neporušenosti oplocení a výšku sněhové pokrývky, zjištěná poškození je třeba ihned opravit a přebytečný sníh vyvézt ke starším stromům, nebo na záhony, aby do zahrádky nemohla vniknout zvěř, která by ohryzala stromky - pokud není sníh, pamatujte, že zajíci a králíci využijí kdejaké skuliny při zemi a pochutnají si i na zazimované zelenině.

► ◀ Je nejvhodnější termín odběru roubů peckovin a jádrovin - důležité je odebírat z letorostů vybraných zdravých stromů a míst dostatečně osluněných. Nařezané a jmenovkou řádně označené rouby se ukládají do přiměřeně vlhkého písku v dostatečně chladném sklepě, příp. zapustíme do země na chladném místě zahrádky (severní strana u stromu, či stavby), pro lepší uchování zasypeme rouby sněhem. Pro jarní množení bobulovin (rybíz, angrešt) můžeme dřevité řízky uchovat obdobně.

► ◀ Majitelé broskvoní by již nyní měli pamatovat na kadeřavost - ta se sice projeví až na prvních listech, ale ochrana se provádí i pokud jsou přes zimu teplejší období, houbě způsobující kadeřavost stačí již několikadenní oteplení nad 10 - 12 °C, což je i v tužší zimě celkem obvyklé. Nejspolehlivější termín je když kvetou (práší) lísky

► ◀ Na zeleninových záhonech přezimují některé druhy kořenových, ale i košťálových zelenin - pastinák a černý kořen, růžičková kapusta, kadeřávek, pór (ale pozor, jen pár odrůd je vhodných k přezimování), polníček nebo i špenát. Využíváme jejich mrazuodolnost a podle potřeby je sklízíme za příznivých podmínek postupně až do jara. Kadeřávek sklízíme odřezáváním listů od okraje, společně s růžičkovou kapustou je můžeme sklízet i za mrazu. Po sklizené zelenině záhony za bezmrazého počasí co nejdříve zryjte.

► ◀ Uskladněnou zeleninu ve sklepě je nutné pravidelně a pečlivě kontrolovat. Houbové choroby dokáží za příznivých zvláště vlhkých podmínek celou skládku rychle zničit, sklep je nutné pravidelně větrat, i pokud mírně mrzne. Je nutné ihned odstranit případná ohniska napadení. Naopak písek pro založenou kořenovou zeleninu je nutné mírně vlhčit, aby kořeny nepřeschly.

► ◀ Podle potřeby odebíráme ze zahrady i kadeřavou petržel, kterou je dobré před příchodem zimy zakrýt chvojím. I když není k dispozici sklep, poskytně nám zahrádka tuto zeleninu čerstvou během celé zimy. S déletrvajícími mrazy a sněhovou pokrývkou je nutné předem počítat a část přezimující zeleniny pro kuchyňskou potřebu si připravit v zakrytém pařeništi.

► ◀ Zelinařit v tomto období může i ten, kdo nemá žádnou zahrádku ani menší záhonek pod oknem, či balkon. V bytě lze narychlit pažitku, která poskytuje čerstvou, zdravou a chutnou nať. Pro své rychlení chce jen teplo a světlé místo. Stačí jí na podzim přesadit do květináče a nyní přenést na teplé a světlé místo. Podobně lze v této době rychlit i nať petržele, naťového celeru, cibuli zimní-sečku, či čekanku salátovou. Postupným výsevem se dá v bytě pěstovat i řeřicha, které jako pěstební substrát stačí vlhká buničitá vata na tácku, či v nepotřebném kelímku. Do vytápěného skleníku, či teplého pařeniště můžeme koncem měsíce začít s výsevem celeru, protože má dlouhou vegetační dobu, pro rychlení vyséváme salát (JANTAR, SMARAGD), ředkvičky, rané kedlubny (např. PRAGA, DVORANA nebo modrý AZUR). Ve studeném pařeništi můžete pěstovat i salát HUMIL, který dobře snáší nízké teploty.

► ◀ Semena skalniček a jiných trvalek, která vyžadují přemrznutí, vyséváme již v tuto dobu.

► ◀ Pokud dovolí počasí, může vinařící zahrádkář v tuto dobu navážet kompost do viničky, opravit si zdivo terasy, impregnovat kolíky pro jarní výsadbu a podle potřeby opravovat ochranu kmínků révy. Ve sklepě kontroluje víno, které podle potřeby čeří bentonitem.

► ◀ Pozornost zasněžení a stavu sněhové pokrývky vyžadují i jehličnany, které jsou zvláště choulostivé na polámání tíhou těžkého sněhu (odstraňujeme sníh nejlépe hráběmi a kontrolujeme svázání snadno rozklesávajících druhů dřevin), dále okrasné keře, z nichž jsou některé zvláště choulostivé na holomrazy (tamaryšky, ibišky, či kdoule).

► ◀ Na podzim vysázené rostliny, zvláště stálezelené dřeviny musíme v bezmrazých dnech zalévat i během zimy - mráz totiž snadno půdu vysuší, hloubku promrznutí půdy můžeme ovlivnit nastýláním kořenového balu. Dostatečné přikrytí žádají i trvalky. Na holomrazy je potřebné pamatovat i u skalky a dostatečně ji smrkovým chvojím zakrýt. Pokud není dostatečně vysoká sněhová pokrývka, je potřebné obdobně ošetřit i růže nastýlkou z listů, nebo chvojím.

► ◀ Odebíráme [dřevité řízky](#) z listnatých keřů a stromů, které chceme namnožit, Pokud máme poloteplé pařeniště či skleníky, můžeme řízkováním množit ještě nyní snadněji kořenící jehličnany.

► ◀ Tvarované živé ploty z listnáčů je možné za bezmrazých dnů stříhat, za příznivého počasí se můžete pustit i do průklestu dřevin. U keřových tvarů bobulovin (angrešt, rybíz) odstraňte čtyřleté a starší výhony - řežte je až u země a nenechávejte pahýly, které bývají napadány houbovými chorobami, tak je udržíte stále v dobré kondici. U stromkových tvarů odstraňte uschlé větve a podle potřeby korunky mírně prosvětlete.

▶◀ Nezapomeňte na příkrmování sýkorek a dalších pěvců, kteří jsou na vaší zahrádce velkými pomocníky v ochraně před škůdci. Pokud budete ptákům stavět krmítka můžete využít kdejaké dřevěné zbytky, jen pamatujte na to, aby bylo přehledné a na přehledném místě - do krmítka, kde mají strach z napadení ptáci chodí velmi neradi.

▶◀ Pokud hodláte podpořit početní stavy opeřenců na své zahrádce, investujte do jejich bydlení a postavte jim vhodné budky. Přes zimu na to bývá trochu více času. Budky lze i zakoupit hotové pak pamatujte, že pro malé druhy sýkorek postačí vletový otvor 2,6 - 3 cm (výše je uvedeno 3,2 až 3,5 cm) , pro rehky černohlávky a brhlíky pak 3 - 3,5 cm. Celkové rozměry nejsou příliš kritické, budka by měla mít asi dvojnásobnou výšku oproti šířce a objem kolem 2,5 - 3 litrů s otvorem v horní polovině budky. Orientace vletového otvoru uzpůsobte spíše situaci, vyberte raději zastíněné místo a hlavně nedávejte budky příliš blízko vedle sebe. Doporučená vzdálenost je více než 20 m.

▶◀ Pokud to počasí dovolí a je nad nulou, můžete se pustit do přehazování kompostu tak, aby vše, co leželo na povrchu, se dostalo dovnitř a naopak. Kompost má být alespoň metr vysoký s rovnou plochou nahoře asi 60 - 100 cm širokou. Do přehazování se můžete pustit, i pokud je slabší vrstva na povrchu zmrzlá, vzniklé hroudy pomohou uvnitř kompostu jeho provzdušnění a díky biologické činnosti rychle roztají.

▶◀ Popel ze dřeva, který vám přes zimu přebývá, nepoužívejte ke hnojení záhonů přímo, je dobré jej přidat do kompostu, nejlépe při jeho přehazování.

▶◀ Hotový kompost můžete během zimy navážet na zryté záhony, na jaře navezený kompost jen důkladnějším přehrabáním promícháte s povrchovou vrstvou půdy a můžete sázet.

▶◀ Pokud máte na zahrádce pařeniště je konec ledna vhodný termín k přípravě na novou sezonu. Pařeniště vyveďte do hloubky 20 - 50 cm a nechte několik dnů zakryté odpočinout, v únoru do něj navezete hnůj a založíte jej k teplému nebo poloteplému rychlení.

Seminář s vinařskou tematikou na DVD - Při příležitosti konání Celostátní výstavy vín ČZS s mezinárodní účastí (květen 2012 ve Vracově), proběhl i odborný seminář s vinařskou tematikou. **Z tohoto semináře byl pořízen záznam přednášek.** DVD je určeno pouze pro členy ČZS. Své objednávky směrujte na donda@czsos.cz (Roman Donda) odborné oddělení, ústředí ČZS, Rokycanova 15, Praha 3. **Cena DVD je pro členy stanovena na 50,- Kč.**

Právní poradna na Ústředí pro organizace a členy ČZS - Oznamujeme všem organizačním složkám ČZS, že v září 2012 ukončila pravidelné právní poradenství JUDr. Jitka Bartlová. Od 1. 10. 2012 vede tuto bezplatnou poradnu JUDr. Klouda. Poradna se koná každý čtvrtek na ústředí ČZS Rokycanova 15, Praha 3 od 13.00 – 16.00 hodin. K osobním návštěvám je třeba se předem objednat u sekretářky ústředí p. Z. Adámkové na tel. 222 782 710.

- ▶ **Poradenská služba – každou středu, mimo 1. v měsíci, mezi 13,⁰⁰ a 16,⁰⁰ hodinou (na sekretariátě ÚS ČZS)**
ZO ČZS si mohou vyzvednout na sekretariátě ÚR ČZS v Olomouci, tř. 1.máje 5, každou středu, mimo 1. v měsíci:
▶ členské známky na rok 2012 + ke každé známce zdarma „Rukověť zahrádkáře 2012“ + kalendářik

▶▶ **CD a publikace k objednání a zakoupení na ÚS ČZS Olomouc:**

- ▶ **CD:** Choroby a škůdci zahradních rostlin – aktualizovaná a doplněná verze (2012), J. Rod / cena 50,- Kč
▶ **CD:** Výstavy ČZS – nově zpracované CD - lze objednat na ústředí / cena 50,- Kč
▶ **publikace:** pomologie: Jádroviny a Peckoviny – Bc. T. Jan a Ing. D. Nestrta – cena 120,- Kč za jeden díl
▶ **publikace:** Účinná ochrana zahradních plodin / Rostlinolékař radí – J. Horák, J. Rod / cena 185,- Kč / při osobním odběru
▶ **publikace:** Zahrádkáři v Čechách a na Moravě – ČZS – cena 50,- Kč vč. poštovného a balného na základě objednávky ZO nebo ÚS
▶ **publikace:** Atlas chorob a škůdců ovoce, zeleniny a okrasných rostlin, 4. vydání – J. Rod / cena 228,- / při osobním odběru
▶ **publikace:** Ovocnářská ročenka 2012 – cena 20,- Kč

Telefonické dotazy mimo středu Vám zodpoví členové ÚS ČZS Olomouc:

Předseda – J. Rod, tel.: 723 339 521, e-mail: jaroslav.rod@centrum.cz

tajemník - J.Skarupský, tel.: 605 127 698, e-mail: j.skarupsky@seznam.cz

hospodář – J. Kačerová, tel.: 775 639 152

Redakce: Vlasta Schubertová, ČZS ÚS Olomouc - konečná úprava

(neprošlo jazykovou úpravou)

► Pozvánka na školení:

Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Olomouc - Plán školení pro rok 2013 Regionální centrum Olomouc u hlavního vlakového nádraží, 1. patro - přednáškový sál Centaurus:

Pořadatelé srdečně zvou na školení všechny příznivce zahrádek a zahrádkaření,
zúčastnit se mohou nejen členové ČZS, ale také neorganizovaní zájemci.
Vstup je možný jen do naplnění kapacity přednáškového sálu.

Datum:	hodina:	přednášející:	název přednášky:
12.1.2013	8 – 12	Miroslav Přasličák, Krnov	Podnože pro ovocné dřeviny.
			Nejnovější trendy v ošetřování ovocných dřevin na domácích zahrádkách.
26.1.2013	8 – 9	Ing. Pavel Maláč, CSc., Dubany	Roubování ořešáků. Základní pěstební požadavky této dřeviny na stanoviště a ošetřování.
	9 – 11	Mgr. Jan Holub, Bouzov - Hvozdečko	Pěstování kanadských borůvek a jiného drobného ovoce.
	11 – 12	Alois Soukup, Tovačov	Pěstování kiwi.
2.2.2013	8 – 12	Ing. Karel Dušek, CSc., VÚRV, v.v.i., Olomouc	Zelenina, ovoce a léčivé byliny v prevenci a léčbě nemocí.
23.2.2013	8 – 10	Ing. Ivo Kotrle, Čelechovice	Pěstování vinné révy v okrajových oblastech.
	10 – 12	Ing. Petr Ackermann, CSc., Brno- Černovice	Ochrana rostlin v souvislosti se změnami v listině povolených přípravků.
2.3.2013	8 – 12	Ing. Radim Slabý, arboretum Makču Pikču, Paseka u Šternberka	Skalničky – způsoby ošetřování a možnosti jejich začlenění do sadovnických kompozic domácích zahrádek.
9.3.2013	8 – 12	RNDr. Jiří Žlebčík, VÚKOZ Průhonice	Pěstování letniček. Trvalky vhodné do stínu.

Plán školení sestavil: Ing. Jiří Kučera, CSc., ÚS ČZS Olomouc

**V průběhu školení bude firma Reneta – prodejna zahrádkářských potřeb,
která se podílí na zajištění přednáškových prostor,
nabízet své produkty přímým prodejem i závazným objednávkovým systémem.**

Nabídka služeb firmy RENETA, která sponzoruje školení zahrádkářských instruktorů, které probíhá v sále RCO u hl. vlakového nádraží v Olomouci:

- Poradenská služba v oblasti pěstování rostlin, určování chorob, škůdců, ...
- Ovocné stromky, okrasné dřeviny, růže, semena, sadba, zásilková služba, ...
- Zahrádkářské potřeby: náradí, keramika, pesticidy, herbicidy, ...
- Květiny: letničky, trvalky, skalničky, pokojové květiny, řezané květiny (prodej a doručování řezaných i pokojových květin po celé ČR a EU, osazování interiérů), sukulenty, kaktusy, atd.
- Projektování, výsadby a údržby zahrad a jiných ploch

Adresa: RENETA, Olbrachtova 3, 779 00 Olomouc

- **tel:** 585 411 010
- **tel/fax:** 585 413 831
- **www.reneta.cz**

Otevírací doba: Po - Pá: 08:00 - 18:00
So: 08:00 - 12:00

Pro přednáškové prostory platí striktní zákaz prodeje vlastních zahrádkářských výpěstků !